

Onderhoud voor je pc

Lenteschoonmaak

Met de lente in het vooruitzicht is het wellicht geen slecht idee om ook je computer aan een grote lenteschoonmaak te onderwerpen. Haal je schoonmaakspullen al maar boven, want Clickx demonstreert hoe je je computer grondig poetst. KEVIN VAN DOOREN

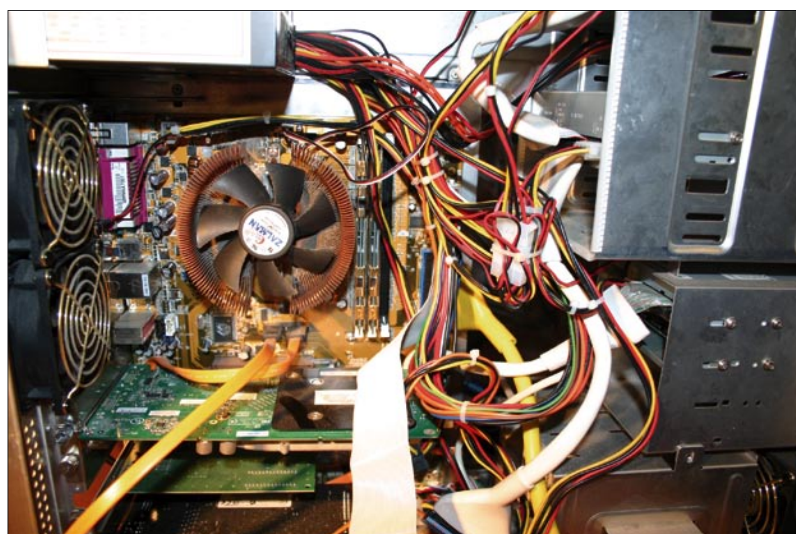

Dat een computer, net als een wagen, af en toe een grondige onderhoudsbeurt nodig heeft, weet iedereen. Die beperkt zich echter meestal tot de softwarekant van het systeem: niet meer gebruikte programma's deïnstalleren, de harde schijf defragmenteren, spyware of virussen verwijderen of een volledige systeem-back-up nemen. Maar ook de hardware neem je best regelmatig onder handen.

In de behuizing

De grootste boosdoener is stof, dat zich ophoopt in je systeemkast en op de verschillende componenten achterblijft. Dit stof vormt een warmte-isolerende laag en belemmert de luchtcirculatie als het zich opstapelt in de ventilatoren en koelblokken. Daardoor kan de temperatuur in de kast pijlsnel de hoogte in schieten. Warmte is nog steeds de grootste fysieke vijand van een computersysteem, en veel systeemcrashes of vastlopers zijn te wijten aan een oververhitte processor. Regelmatig je computer openschroeven en alles netjes schoonmaken is dus zeker geen overbodige luxe. Bovendien wordt je computer achteraf ook een heel pak stiller, omdat de ventilatoren niet meer constant op volle snelheid moeten draaien, in een poging om de boel voldoende koel te houden.

Je eerste ingeving is waarschijnlijk om snel even de stofzuiger te nemen of met een stofborstel door de systeemkast te gaan en het boeltje grondig schoon te maken. Je mag de stofzuiger wel gebruiken om de ventilatoren en alle spleten en kieren van buiten uit proper te maken, maar je blijft maar beter weg uit de systeemkast, want het is niet onwaarschijnlijk dat je met de stofzuigerslang dingen zal beschadigen. Ook bij het stofzuigen van een ventilator is enige

Een beetje stoffig, meer niet. Dit systeem krijgt dan ook regelmatig een onderhoudsbeurt.

De filter voor de voorste ventilatoren van dit systeem zit vrijwel volledig dicht met stof.

Het poetsen tussen de toetsen is monnikenwerk, maar met een speciaal sponsje wordt het al heel wat eenvoudiger.

voorzichtigheid vereist. De luchtstroom van de stofzuiger kan de ventilator namelijk zo snel doen draaien, dat de kogellagertjes beschadigd worden. Blokkeer de ventilatoren daarom met een langwerpig voorwerp, zoals een pen of een satéprikker.
Stof binnenin je computer verwijder je best met perslucht, ofwel via een compressor, ofwel uit een busje. Je kan zulke busjes kopen in de meeste supermarkten, computer- of doe-het-zelfzaken. Als je een compressor gebruikt, zorg er dan voor dat je een aangepaste druk kiest. Schakel de computer uit en laat hem eerst afkoelen. De perslucht in het busje is immers ijskoud, en contact met de hete chips in je systeem zou barstjes kunnen veroorzaken. Hou het busje steeds rechtop, met de spuitmond op enkele centimeters afstand, en blaas het stof weg met korte luchtstoten. Vergeet hierbij ook de ventilator op de grafische kaart niet. Richt in elk geval nooit meer dan enkele seconden onafgebroken op dezelfde plek. Het spreekt voor zich dat je dit best niet binnen doet, want je zou ervan versteld staan hoeveel stof er uit alle hoeken en spleten kan komen.
De buitenkant kan je reinigen met een vochtige doek met een zacht schoonmaakmiddel. Probeer eerst even op een onopvallende plaats uit of het schoonmaakmiddel niet inwerkt op het kunststof van de behuizing. Water en elektronische componenten zijn niet meteen de beste vrienden, dus gebruik zeker geen vloeistof om de binnenkant van je computer schoon te maken.

Toetsenbord

Op de meeste toetsenborden bevinden zich meer bacteriën dan op de gemiddelde wc-bril. Een toilet wordt immers regelmatig schoongemaakt. Een toetsenbord daarentegen blijft meestal ongemoeid, zodat het al snel een broeihaard van bacteriën wordt.
Allereerst proberen we zoveel mogelijk het vuil dat tussen de toetsen zit te verwijderen. Hou het toetsenbord ondersteboven en klop een paar keer zacht op de onderkant. Eventueel kan je proberen om het vuil dat tussen en onder de toetsen vastzit los te krijgen met enkele stoten perslucht of met de stofzuiger, al dan niet gebruikmakend van een fijn borsteltje. Het is verleidelijk om de toetsen los te maken, zodat je ze grondig kan schoonmaken. Slecht idee, want de kans dat je alle toetsen nadien terug foutloos kan monteren, is klein. In de plaatselijke Carrefour-supermarkt vonden we voor vijf euro trouwens een speciaal sponsje om je toetsenbord te reinigen: de Ednet Clean Pad, waarmee we eenvoudig tussen de toetsen kunnen poetsen. Na enkele minuutjes werk ziet ons toetsenbord er nog niet als nieuw uit – het is dan ook al enkele jaren oud – maar is het wel properder dan het in lange tijd is geweest.

Je gebruikt best perslucht in de systeemkast. Met de stofzuiger kan je heel wat schade aanrichten.

Beeldscherm

Reinig je beeldscherm nooit met gewone detergent. Lcd-schermen zijn immers niet gemaakt van glas, maar van kunststof, en een al te agressieve detergent kan ze beschadigen. Gebruik bij voorkeur een product dat bedoeld is om optische apparatuur te reinigen, zoals beeldschermen, verrekijkers of brillen. Spuit het product niet rechtstreeks op het scherm, maar op een schone katoenen doek, en wrijf hiermee het scherm voorzichtig op. Gebruik daarna een pluisvrij katoenen doekje om het scherm proper te wrijven. Pas op dat je niet te hard op het scherm duwt, want daar

OP GROOTMOEDERS WIJZE

Oude middeltjes werken vaak nog het beste. Op erg vuile of vergeelde behuizingen bijten de sterkste schoonmaakproducten zich vaak de tanden stuk. Als je het frontpaneel van je computer kan verwijderen, laat het dan een tijdje weken in een sopje van lauw water en soda. Vervolgens even schrobben met een sponsje of borsteltje, en je kast ziet er weer als nieuw uit!

OPGEPAST VOOR SOLVENTEN

Sommige agressieve schoonmaakmiddelen bevatten solventen. Deze middelen zijn misschien goed om je badkamer of keukenvloer te poetsen, maar je houdt ze best uit de buurt van je computer. Solventen kunnen immers inwerken op de kunststof behuizing van je systeem. Twijfel je of je een middel al dan niet veilig kan gebruiken op je computer, test het dan eerst even op een onopvallende plaats, of op een overbodig onderdeel zoals het deksel van de cd-romlezer.

Sproei de reinigingsvloeistof niet rechtstreeks op het beeldscherm, maar gebruik een doek.

zijn lcd-schermen niet tegen bestand. Beeldschermen, en dan vooral de klassieke beeldbuizen, hebben de slechte eigenschap dat ze statisch geladen worden en stof aantrekken. Om dit te voorkomen, hebben de meeste reinigingsvloeistoffen voor beeldschermen een antistatische werking.
Ook de rand van het scherm maak je best schoon met een vochtige doek met een zacht schoonmaakmiddel. Zorg er zeker voor dat er geen vloeistof in het beeldscherm kan lopen. Monitoren, zowel lcd-schermen als de klassieke CRT-monitoren, werken immers op hoogspanning. In het allerbeste geval zou dat je dus een zeer onaangename elektrische schok kunnen opleveren. Zelfs wanneer je de stekker van een

HOE JE HARDWARE PROPER HOUDEN

Het vuil op de voetjes van deze muis maakt dat ze niet meer vlot over het muismatje kan glijden.

CRT-beeldscherm uittrekt, kan dit nog dagenlang elektrisch geladen blijven.

Muis

Je muis heb je dagelijks urenlang in de palm van je hand, en het vet van je handen zet zich dus af op de muis. Na verloop van tijd zal ze misschien zelfs verkleuren. Met een sopje en een zacht schoonmaakmiddel heb je de buitenkant zo schoongemaakt. Gebruik je nog een klassieke muis met een balletje, dan kan het vet van je handen via de muismat ook z'n weg vinden naar het mechanisme van de muis, en zich afzetten op het balletje en de assen in de muis. Daardoor zal de muisaanwijzer minder vlot over het scherm bewegen. Gelukkig kunnen we ook het binnenwerk eenvoudig schoonmaken. Rondom het muisballetje bevindt zich een ring die je in tegenwijzerzin moet draaien om het balletje te verwijderen. Reinig het met een zacht schoonmaakmiddel of een verdunning van 80% isopropylalchol (verkrijgbaar bij de apotheker). Ook op de assen van de muis heeft zich waarschijnlijk een laagje vuil vastgezet, dat je kan loskrabben met een tandenstoker of een fijn tangetje. Wrijf de assen vervolgens even op met een wattenstokje met isopropylalcohol, laat alles even drogen en monteer het balletje opnieuw.
Hoewel een optische muis geen bewegende delen heeft waar het vuil zich op kan afzetten, verzamelt er zich soms wel stof in de uitstulping voor de sensor onderaan. Je muis gedraagt zich dan net zoals een nukkige muis met een balletje.

VIER TIPS VOOR EEN SCHONERE PC

- Zet je computer niet op de grond, maar op een klein verhoogje of een werktafel. Zo voorkom je dat er stof van de grond opgezogen wordt en dat de ventilatoren verstopt geraken.
- Iedereen kent wel de typische computers van rokers, met vergeelde schermen en behuizingen. De vettigheid aan de buitenkant van een rokerscomputer is niet echt schadelijk, maar ook in de kast zet deze rook zich af als een vettige smurrie waar het stof in blijft hangen. Deze vettige koek zorgt ervoor dat onderdelen onvoldoende gekoeld worden, en kan zelfs kortsluiting veroorzaken tussen contactpuntjes op het moederbord!
- Hou je computerkamer netjes. Hoe minder stof er zich in je kamer bevindt, hoe minder stof er in je computer kan belanden. Het is niet voor niets dat datacenters – grote ruimtes met honderden of zelfs duizenden computers – klinisch schoon gehouden worden en dat werknemers er vaak met een stofjas rondlopen.
- Eten doe je niet aan je computer. Toetsenborden zijn al zo moeilijk schoon te maken, en dus hebben we echt geen behoefte aan vette vingers of kruimels aan ons klavier.

Verwijder ook dit vuil met een vochtig doekje (bijvoorbeeld eentje waarmee je je bril poetst) of een stoot perslucht, en je muis is weer als nieuw. Om de muis soepel over de muismat te laten glijden, is ze onderaan voorzien van een aantal zogenaamde glidepads. Ook hierop verzamelt zich vaak vuil, waardoor de bewegingen van de muis stroever aanvoelen. Ze kunnen eveneens schoongemaakt worden met een vochtig doekje met een zacht schoonmaakmiddel of isopropylalcohol. ♦

Hoe vaak **schoonmaken?**

Hoe vaak je je systeem moet schoonmaken, is een vraag die we niet op één twee drie kunnen beantwoorden. Het eenvoudige antwoord luidt "Als hij vuil is", maar hoelang dit duurt, hangt af van verschillende factoren: de netheid in de computerkamer, of er achter het toetsenbord gerookt wordt, of er huisdieren in huis zijn, enzovoort. Een vuistregeltje is dat een computer die in ideale omstandigheden gebruikt wordt, elk half jaar een grote poetsbeurt nodig heeft.